

VN/27149/2025
VN/27149/2025-UM-1

Valtionavustuksen myöntäminen Plan International Suomi sr:lle suomalaisten kansalaisjärjestöjen ohjelmamuotoiseen kehitysyhteistyöhön vuosille 2026–2029

Tausta

Ohjelmatuki suomalaisille kansalaisjärjestöille ja säätiöille tukee Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisten tavoitteiden saavuttamista. Suomen kehitysyhteistyö edistää YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista ja Agenda 2030:n kantavaa periaatetta siitä, että ketään ei jätetä kehityksestä jälkeen. Osana Suomen kehitysyhteistyötä ohjelmatuella vahvistetaan kestävän yhteiskunnallisen kehityksen edellytyksiä, joita ovat toimiva demokratia, oikeusvaltio, ihmisoikeudet sekä elinvoimainen kansalaisyhteiskunta. Ohjelmatuella suomalaiset kansalaisjärjestöt ja säätiöt vahvistavat kehittyvien maiden kansalaisyhteiskuntia sekä niiden toimintaedellytyksiä pitkäjänteisesti. Tuettavien ohjelmien tulee olla linjassa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan sekä kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selontekojen kanssa.

Ohjelmatuki on valtionavustuslain mukaista harkinnanvaraista rahoitusta suomalaisten kansalaisjärjestöjen ja säätiöiden monivuotisille ohjelmallisille kokonaisuuksille, joilla on selkeästi määritellyt tulostavoitteet ja pitkän aikavälin kehitysvaikutus. Ohjelmia toteutetaan laaja-alaisesti useissa maissa ja niissä korostuu vahva paikallinen omistajuus. Ohjelmatuella toimiminen edellyttää vahvaa osaamista tulosperustaisuudesta, tulosten ja vaikutusten seurannasta ja arvioinnista sekä riskienhallinnasta. Ohjelmatuella katettavan toiminnan tulee täyttää OECD:n kehitysapukomitean (DAC) määrittelemät julkisen kehitysavun kriteerit (nk. ODA-kriteerit). Ohjelmatukea myönnetään vuodesta 2026 alkaen myös humanitaaristen hätätilanteiden hoitamiseen niille suomalaisille järjestöille, joilla on Euroopan komission pelastuspalvelun ja humanitaarisen avun pääosaston (DG ECHO) kumppanuusstatus.

Ulkoministeriö myöntää ohjelmatukea neljän vuoden välein järjestettävillä avoimilla hauilla. Suomalaisille kansalaisjärjestöille suunnattu ohjelmatuen valtionavustushaku

vuosille 2026–2029 järjestettiin 20.1.2025 - 28.2.2025. Vuoden 2025 hakukierroksella 26 järjestöä haki avustusta yhteensä 476 337 497 euroa, josta 385 427 565 euroa haettiin kehitysyhteistyöhön ja 90 909 932 euroa humanitaariseen apuun. Arvioinnin perusteella valtionavustusta myönnetään kehitysyhteistyöhön hakemuksille, jotka vastaavat pääsääntöisesti hyvin hakukierroksen kriteereihin ja kokonaisharkinnan elementteihin, joihin sisältyi hakijan aiemmasta toiminnasta kertyneet, todennettavissa olevat kokemukset. Ulkoministeriö myöntää ohjelmataukea kehitysyhteistyöhön enintään 271 357 750 euroa 23 hakemukselle.

Tuen perustelut Plan International Suomi sr:n ohjelmalle

Plan International Suomi sr on osa kansainvälistä Plan International -lastenoikeusjärjestöä. Plan International Suomi sr:n nelivuotisen ohjelman tavoitteina on tarjota kiireellistä apua paikallisille yhteisöille humanitaarisissa kriiseissä sekä parantaa lasten ja nuorten mahdollisuuksia tehdä tietoon perustuvia päätöksiä omasta tulevaisuudestaan ja kehostaan sekä varttua yhteisöissä, jotka suojelevat ja tukevat heitä. Ohjelma edistää Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisia ja kehityspoliittisia tavoitteita vahvistamalla haavoittuvassa asemassa olevien nuorten, ml. tyttöjen ja vammaisten henkilöiden, seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien toteutumista. Ohjelma tukee nuorten työllistymismahdollisuuksia ja taloudellista asemaa sekä vahvistaa yhteisöjen kykyä sopeutua ilmastonmuutoksen aiheuttamiin ilmiöihin. Sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen on ohjelman keskiössä.

Plan International Suomi sr toteuttaa ohjelmaa konsortiona globaaliorganisaatioon kuuluvien maatoimistojen sekä kansalaisyhteiskuntakumppaneiden kanssa. Ohjelma vahvistaa tavoitteellisesti tasavertaisia kumppanuuksia, paikallista johtajuutta ja omistajuutta. Yhteistyötä tehdään paikallisten ja kansallisen tason päättäjien sekä YK-järjestöjen kanssa. Ohjelma jatkaa tavoitteiden saavuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista yritys- ja monitoimijayhteistyötä paikallisesti ja Suomessa. Ohjelma keskittyy hauraisiin ja vähiten kehittyneisiin maihin.

Vuonna 2024 ohjelma tavoitti suoraan 107 805 ihmistä ohjelman viidessä kohdemaassa. Näistä välittömistä hyödynsaajista 58 % oli naisia ja 42 % miehiä. Ohjelman avulla 29 129 lasta ja nuorta sai laadukasta ja ikäkaudelle sopivaa seksuaalikasvatusta, mikä paransi heidän tietämystään keskeisistä seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvistä asioista sekä kykyä kyseenalaistaa haitallisia sosiaalisia normeja. Ohjelma myös edisti nuorille suunnattujen inklusiivisten seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin liittyvien palveluiden saatavuutta. Ohjelma vahvisti kotitalouksien selviytymiskykyä tukemalla tulonhankintaa ja yhteisöpohjaisten laina- ja säästöryhmien toimintaa. Yhteisöjen kykyä sopeutua ilmastonmuutokseen vahvistettiin esimerkiksi katastrofiriskien vähentämissuunnitelmilla sekä nivomalla ilmastokasvatus nuorille suunnattuun kokonaisvaltaiseen seksuaalikasvatukseen.

Osana valtionavustusten valvontaa ulkoministeriö teetti vuosina 2022–2024 ohjelmatuella toimivista järjestöistä ja säätiöistä ulkopuolisella toimijalla valtionavustusten hallinnointia koskevat erillistarkastukset, joissa arvioitiin avustuksen saajien valtionavustuksen käyttöä koskevien ehtojen täytyminen. Tarkastuksen piiriin sisältyi valtionavustusta koskevat

hallinto- ja päätöksentekomenettely, kumppaneiden valintaa ja seurantaan koskevat mekanismit, taloushallinto, raportointi sekä väärinkäytösten ehkäisymekanismit. Kaikki tarkastetut järjestöt osoittivat hyvää ymmärrystä valtionavustusten käytön edellytyksistä. Tarkastuksissa havaittiin myös kehittämiskohteita, joiden osalta järjestöille on annettu suositukset. Ulkoministeriö seuraa Plan International Suomi sr:n suositusten toimeenpanoa.

Ohjelman rahoitus

Plan International Suomi sr haki ohjelmalleen rahoitusta neljälle vuodelle yhteensä 36 800 000 euroa. Haettu rahoitus sisältää kehitysyhteistyön ja humanitaarisen avustustoiminnan. Rahoitusta esitetään kehitysyhteistyöhön enintään 22 500 000 euroa ja maksatukset kohdistuvat vuosille 2026–2029. Arvio vuosittaisesta jakaumasta on: 5 500 000 euroa vuonna 2026, 5 600 000 euroa vuonna 2027, 5 700 000 euroa vuonna 2028, 5 700 000 euroa vuonna 2029. Plan International Suomi sr on esittänyt hakemuksessaan ohjelmatuen vakioehdoissa vaaditun vähimmäismäärän täyttävän omavastuuosuuden. Ulkoministeriö tekee humanitaarisen avustustoiminnan osalta erillisen valtionavustuspäätöksen. Plan International Suomi sr toimittaa ulkoministeriölle myöntöön sopeutetun koko rahoituskauden kattavan ohjelmasuunnitelman viimeistään alkuvuodesta 2026.

Ulkoministeriö seuraa ohjelman tuloksellisuutta, vaikuttavuutta, riskienhallintaa ja valtionavustuksen käyttöä eri keinoin valtionavustuslain pohjalta ja käy säännönmukaista vuoropuhelua Plan International Suomi sr:n kanssa. Plan International Suomi sr:llä tulee olla oma seuranta- ja evaluointisuunnitelma ohjelmalleen. Plan International Suomi sr toimittaa ulkoministeriölle säännönmukaisesti vuosiraportin liitteineen ulkoministeriön ohjeistuksen mukaisesti.

Hallitusohjelmassa todetaan, että kansalaisjärjestöillä on tärkeä rooli Suomen kehitysyhteistyön tavoitteiden toteuttamisessa ja että Suomen kehitysyhteistyön painopistettä siirretään kotimaisten kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöhön.

ESITYS

Esitetään, että Plan International Suomi sr:lle myönnetään ohjelmatukea kehitysyhteistyöhön enintään 22 500 000 euroa vuosille 2026-2029. Rahoitus osoitetaan talousarvion momentilta 24.30.66. (varsinainen kehitysyhteistyö) käyttösuunnitelman kohdasta 24.30.66.8 (tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle ja kehitysyhteistyötiedotukselle) vuoden 2025 valtuuksista.

Esittelijä tulee jättämään rahoituspäätökseen eriävän mielipiteen, koska muistiossa esitetty ministerin esitys poikkeaa kehityspoliittisella osastolla tehdystä, hallintolain 6 §:n mukaisesta valmistelusta.